

AP 5 Økonomiske konsekvenser af tørkesituationen i 2018

Nedenstående giver en vurdering af de økonomiske konsekvenser for primær-landbruget på grund af tørkesituationen 2018.

For det samlede danske landbrug er tabet beregnet til 6 mia. kr. Af de 6 mia. kr. forventes de 5,2 mia. at ramme de 9.400 produktionslandbrug, mens deltidslandbruget mister 800 mio. kr. i indtjening i 2018 på grund af de unormale vejrforhold.

Det estimerede tab ses i Tabel 1.

Tabel 1

Estimeret tab	Antal bedrifter	Estimeret tab i alt (1.000 kr.)	
		gns pr bedrift	Total for gruppe
Gruppe	Forventet 2018		
Malkekvæg	2.732		
Konventionel	2.428	-770	-1.869.207
Økologisk	304	-1.135	-344.450
Svin	2.166		
Sjælland og øerne	299	-800	-239.046
Fyn	194	-653	-126.951
Sydvestjylland	465	-828	-385.123
Sydøstjylland	602	-628	-377.854
Nordjylland	606	-933	-564.991
Planteavl	2.659		
Heraf korndyrkere	1.818		
Sjælland og øerne	744	-378	-281.168
Fyn	164	-251	-41.102
Sydvestjylland	240	-415	-99.767
Sydøstjylland	412	-188	-77.559
Nordjylland	258	-625	-161.052
Heraf specialavl.	843		
Kartofler	221	-840	-185.495
Roer	622	-69	-42.759
Mink	1.016	-41	-42.133
Øvrige/blandede	897	-389	-348.859
I alt heltid	9.468	-548	-5.187.514
Deltid	16.586	-51	-837.802
I alt	27.333	-220	-6.025.316

De generelle forudsætninger for tørketabsberegningerne og de forventede udbyttetab for de forskellige afgrøder ses nedenfor.

Udover udbyttetab på grund af tørke er indregnet en ekstraordinær stigning i kornpris fra 112 kr. pr. hkg. til 140 kr. Der antages en afdækning af korn og foder på ca. 30 %, så stigningen ikke slår fuldt igennem. Tabet er beregnet ud fra de forventede resultater, hvis vejr- og udbytteforhold havde været normale i forhold til tab forårsaget af tørken. Der er stadig en vis usikkerhed, som anslås til ca. +/- 300 mio. kr.

Forudsætninger for vurdering af tørketab – økonomiske beregninger

Formål

At sætte beløb på betydningen af udbyttenedgang på grund af tørke for forskellige grupper af bedrifter samt for de forskellige sektorer og dermed hele erhvervet.

Udover den økonomiske betydning ved udbyttenedgang samt sparede eller større omkostninger, indgår en vurdering af prisændringen på korn på grund af mindre produktion forårsaget af tørken.

Udgangspunktet er:

1. Udbyttetab og ekstra-/sparede omkostninger.

- Den procentvise nedgang i udbytter ud fra det forventede normaludbytte i 2018 for alle væsentlige afgrøder. Dette fremgår af bilag 2. (21.8 skema ændret til lavere udbytter på frø, kartofler og græs)
- Den forventede besparelse på planteværn (cirka 200 kr. pr. ha.) er indregnet
- Der er indregnet, at det er muligt at spare omkostninger til tørring
- Meromkostning til energi ved vanding og vand indregnes for de områder, der har faciliteter hertil (450 kr./ha)
- Ved græs er der indregnet en besparelse i maskinstationsomkostninger i forhold til normal år på 1.000 kr. pr ha. i gennemsnit.
- På vandede marker er der indregnet meromkostning til arbejde på 170 kr. pr ha.
- Ved korn er der indregnet en besparelse i høstudgifter på 150 kr. pr. ha.
- På græsmarker er det beregnet ekstra omkostninger til genetablering på 175 kr. pr. ha.
- Der er indregnet et udbyttetab på halm til salg. På specielt kvægbedrifter anvendes imidlertid meget halm på bedriften. Derfor er der indregnet et tab til erstatningskøb af halm til foder og strøelse. Prisen er vurderet til 0,75 kr. pr. kg. (21.8 For planteavlsbedrifter er indregnet en merindtjening ved salg af halm på ca. 100 kr. pr. ha korn)

2. Afledte prisændringer på korn og erstatningsfoder til kvæg

- De salgs- og faktorpriser, der er anvendt i beregningerne, er de priser, der er anvendt i prognosen for maj måned, og som anvendes i Farmtal Online.
- Ved opjustering af kornpris – affødt af tørke – er regnet med en stigning på 25 kr. pr hkg. hvede og 30 kr. for øvrige kornsorter. Kornpriserne er således 140 kr. pr hkg., hvis prisstigningen slår fuldt ud igennem. Der er regnet med, at der i forvejen var sket en afdækning for 30 %, hvorfor prisstigningen kun slår igennem med 70 %.
- Indkøbt korn er tilsvarende dyrere.
- Ved indkøb af kvægfoderblandinger er der regnet med at korn udgør 40 %. Her er ligeledes regnet med 30 % afdækning.
- Ved svinefoderblandinger antages korn at udgøre 75 % og der regnes med 30% afdækning.
- Det manglende eget producerede grovfoder til konventionelle bedrifter, der skal erstattes med indkøb af andet foder, er indregnet til at koste 1,38 kr./FEN minus 1,12 kr. dvs. 26 øre mere end eget produceret grovfoder året før. De 1,38 øre pr FEN er ud fra 1,50 pr minus 30 % afdækning. For økologiske kvægbedrifter er tilsvarende regnet med at erstatningsgrovfoder er 26 øre dyrere end eget produceret.

Inddeling i bedriftstyper

Der inddeles i 17 bedriftstyper. Gennemsnits produktionsgrundlag (arealfordeling, antal husdyr etc.) og økonomidata for 2017 kendes ud fra regnskabsdata for disse grupper. Antallet af bedrifter på landsniveau for hver gruppe er ud fra Danmarks Statistik's data, som anvendes til klassificering af antal landbrugsbedrifter i Danmark – og til beregning af antal bedrifter i ØkonomiDataBasen. Der forventes at der vil være en nedgang i antal bedrifter på 3 % fra 2017 til 2018, og der forventes at de tilbageværende bedrifter vil være tilsvarende større.

Heltid

- Malkekvæg – konventionel
- Malkekvæg – økologisk

- Svinebrug – inddelt i fem geografiske områder
- Planteavl – overvejende korndyrkere (korn, raps, frø) – inddelt i fem geografiske grupper
- Planteavl - øvrige (inddelt kartofler - mindst 30 % af areal er kartofler og roer – mindst 10 % af areal roer)
- Mink
- Øvrige

I alt forventes der at være cirka 9.400 heltidsbedrifter i 2018.

Deltid

- 16.600 bedrifter med gennemsnits udbytte tab for hele landet (en gruppe)

Beregning

Det normale bruttoudbytte fra marken i kr. samt de berørte omkostninger ud fra maj-2018 prognoseforudsætninger beregnes for hver bedriftstype.

Bruttoudbytte mark beregnes med de procentvise udbytte tab for de samme bedrifter. Ændrede omkostninger til planteværn, vanding, tørring, maskinstation, erstatningsfoder og halm beregnes.

Nedgang i indtjening under forudsætning af at alle andre faktorer er uændret beregnes. Tabet for en gennemsnitsbedrift pr gruppe beregnes, og kan ganges med antallet af bedrifter i gruppen.

Geografisk inddeling

Kommuneniveau

- Sjælland, Lolland m.v.
- Fyn, Langeland m.v.
- Syd/-vestjylland (Fra Tønder til Lemvig – vest for højderyggen)
- Syd/-østjylland (Fra Sønderborg til Randers)
- Nordjylland (Fra Mariager og nordpå)

Udbyttetab i %

Atgrøde:	Mælk konv	Mælk øko	Svin Sj	Svin Fyn	Svin SVJ	Svin SØJ	Svin NJ	Korn Sj	Korn Fyn	Korn SVJ	Korn SØJ	Korn NJ	Kartofler	Roer	Mink	Øvrige	Deltid
Korn:	Tærketab i % i 2018																
Vinterhvede	20	40	35	25	25	25	30	35	25	25	25	30	30	30	30	30	30
Vårhvede	40	40	40	40	40	40	50	40	40	40	40	50	35	35	35	35	35
Rug	30	40	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35
Triticale	40	50	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
Vinterbyg	30	50	35	30	30	30	40	35	30	30	30	40	35	35	35	35	35
Vårbyg	40	50	40	30	40	25	50	40	30	40	25	50	35	35	35	35	35
Havre og blandsæd	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
Majs til modenhed	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Raps	25	25	15	20	25	10	25	15	20	25	10	25	25	25	25	25	25
Kartofler	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Spisekartofler	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Sukkerroer til fabrik	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Grovfoder:																	
Majs til ensilering	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Græs og kløver i omdriften	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
Frø:																	
Almindelig rajgræs	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Italiensk rajgræs	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Hundegræs	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
Engrapgræs	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Rødsvingel	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Rødkløver	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Hvidkløver	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Ændring fra 7. august:

Merindtægter ved halm salg ved planteavlere opvejer ekstra omkostninger for køb ved kvægbrugere (ca.50 mio.)

Ekstra omkostninger ved etablering af græs

Ekstra arbejdsomkostninger til vanding

Udbyttetab kartofler ændret til 15% (20 hhv 30 for spise/stivelses før)

Udbyttetab på græs ændret til 45% (50 hhv 60 for konv/øko før)

Udbyttetab på majs(øko) ændret til 30 (40 før)

Udbyttetab alm rajgræs ændret til 15 (30 før)

Udbyttetab engrapgræs ændret til 30 (20 før)

Udbyttetab rødsvingel ændret til 15 (20 før)